

**AUDYT ENERGETYCZNY
BUDYNKU
PRZEDSZKOŁA NR 33
UL. KLONOWICZA 1A
W GDAŃSKU**

BAŁTYCKA AGENCJA POSZANOWANIA ENERGII Sp. z o.o.

80-298 Gdańsk, ul. Budowlanych 31

tel./faks: (58) 347-55-35

1. Strona tytułowa audytu energetycznego budynku

1. Dane identyfikacyjne budynku:			
1.1 Rodzaj budynku	budynek przedszkola		1.2 Rok budowy
			poł. XX w. rozbudowa pocz. lat osiemdziesiątych
1.3 Inwestor / zarządca	GMINA MIASTA GDAŃSK UL. NOWE OGRODY 8/12 80-803 GDAŃSK / DYREKCJA ROZBUDOWY MIASTA GDAŃSKA UL. ŻAGŁOWA 11 80-560 GDAŃSK	1.4 Adres budynku	PRZEDSZKOLE NR 33 W GDAŃSKU UL. KLONOWICZA 1a GDAŃSK GMINA GDAŃSK WOJ. POMORSKIE
2. Nazwa, adres i numer REGON podmiotu wykonującego audyt:			
BAŁTYCKA AGENCJA POSZANOWANIA ENERGII SP. Z O.O. UL. BUDOWLANYCH 31 80-298 GDAŃSK REGON: 190967387			
3. Imię, nazwisko, adres audytora koordynującego wykonanie audytu, posiadane kwalifikacje, podpis:			
MGR INŻ. ANNA PAWLAK ul. Budowlanych 31 80-298 GDAŃSK			
4. Współautorzy audytu: imiona, nazwiska, zakresy prac:			
Lp.	Imię i nazwisko	Zakres udziału w opracowaniu audytu energetycznego lub audytu remontowego	
1.	-	-	
2.	-	-	
3.	-	-	
5. Miejscowość:		GDAŃSK	data wykonania opracowania: 30.11.2015 r.
6. Spis treści:			
1. Strona tytułowa audytu energetycznego budynku			1
2. Karta audytu energetycznego budynku			2
3. Przedmiot i zakres opracowania			5
4. Dokumenty i dane źródłowe oraz wytyczne i uwagi inwestora			5
5. Inwentaryzacja techniczno-budowlana budynku			5
6. Ocena stanu technicznego			14
7. Wykaz ulepszeń i przedsięwzięć termomodernizacyjnych wskazanych do oceny efektywności i dokonania wyboru			15
8. Dokumentacja wyboru optymalnego wariantu przedsięwzięcia termomodernizacyjnego			15
9. Opis techniczny optymalnego wariantu przedsięwzięcia termomodernizacyjnego przewidzianego do realizacji			22
10. Wnioski			23
Załącznik 1 – Plan sytuacyjny			
Załącznik 2 – Uproszczona dokumentacja techniczna budynku			
Załącznik 3 – Obliczenia zapotrzebowania na ciepło do ogrzewania dla stanu istniejącego			
Załącznik 4 – Obliczenia zapotrzebowania na ciepło do ogrzewania dla optymalnego wariantu termomodernizacji			

2. Karta audytu energetycznego budynku

1. Dane ogólne			Stan przed termomodernizacją	Stan po termomodernizacji
1.	Konstrukcja/technologia budynku	-	Ścianowa/tradycyjna	
2.	Liczba kondygnacji	-	2 + poddasze użytkowe	
3.	Kubatura	m ³	3 960	
4.	Powierzchnia netto budynku	m ²	859,5	
5.	Powierzchnia ogrzewana części mieszkalnej	m ²	55,3	
6.	Powierzchnia ogrzewana lokali użytkowych oraz innych pomieszczeń niemieszkalnych	m ²	804,2	
7.	Liczba lokali mieszkalnych	-	1	
8.	Liczba osób użytkujących budynek	-	100 (dzieci przedszkolne), 24 (pracownicy), 4 (mieszkańcy)	
9.	Sposób przygotowania ciepłej wody użytkowej	-	Centralny przepływowy w indywidualnym dwufunkcyjnym węźle ciepłowniczym	Centralny przepływowy w indywidualnym dwufunkcyjnym węźle ciepłowniczym
10.	Rodzaj systemu ogrzewania budynku	-	Centralny zasilany z indywidualnego dwufunkcyjnego węzła ciepłowniczego	Centralny zasilany z indywidualnego dwufunkcyjnego węzła ciepłowniczego
2. Współczynniki przenikania ciepła przez przegrody budowlane				
1.	Ściany zewnętrzne	$\frac{W}{m^2 \cdot K}$	0,22	0,22
2.	Dach/stropodach/strop pod nieogrzewanymi poddaszami lub nad przejazdami	$\frac{W}{m^2 \cdot K}$	1,76; 0,93; 0,70	0,18
3.	Strop nad piwnicą	$\frac{W}{m^2 \cdot K}$	1,17; 0,88	1,17; 0,88
4.	Podłoga na gruncie w pomieszczeniach ogrzewanych	$\frac{W}{m^2 \cdot K}$		
5.	Okna, drzwi balkonowe	$\frac{W}{m^2 \cdot K}$	1,4; 1,6	1,4; 1,6
6.	Drzwi zewnętrzne/bramy	$\frac{W}{m^2 \cdot K}$	2,0; 2,5	2,0; 2,5
7.	Inne	$\frac{W}{m^2 \cdot K}$	-	-
3. Sprawności składowe systemu ogrzewania i współczynniki uwzględniające przerwy w ogrzewaniu				
1.	Sprawność wytwarzania	-	0,91	0,91
2.	Sprawność przesyłu	-	0,96	0,96
3.	Sprawność regulacji i wykorzystania	-	0,89	0,89
4.	Sprawność akumulacji	-	1,00	1,00
5.	Uwzględnienie przerw w ogrzewaniu w okresie tygodnia	-	0,85	0,85
6.	Uwzględnienie przerw w ogrzewaniu w ciągu doby	-	0,90	0,90
4. Sprawności składowe systemu przygotowania ciepłej wody użytkowej				
1.	Sprawność wytwarzania	-	0,90	0,90
2.	Sprawność przesyłu	-	0,60	0,60
3.	Sprawność regulacji i wykorzystania	-	1,0	1,0
4.	Sprawność akumulacji	-	1,00	1,00
5. Charakterystyka systemu wentylacji				
1.	Rodzaj wentylacji (naturalna, mechaniczna, inna)	-	Naturalna	Naturalna

2.	Sposób doprowadzenia i odprowadzenia powietrza	-	Nawiew: infiltracja, wietrzenie przez okna i drzwi; wywiew: wentylacja grawitacyjna przez kanały wentylacyjne wyprowadzone ponad dach	Nawiew: infiltracja, wietrzenie przez okna i drzwi; wywiew: wentylacja grawitacyjna przez kanały wentylacyjne wyprowadzone ponad dach	
3.	Strumień powietrza zewnętrznego	m ³ /h	2 934	2 934	
6. Charakterystyka energetyczna budynku					
1.	Obliczeniowa moc cieplna systemu ogrzewania	kW	59,0	45,3	
2.	Obliczeniowa moc cieplna potrzebna do przygotowania ciepłej wody użytkowej	kW	13,0	13,0	
3.	Roczne zapotrzebowanie na ciepło do ogrzewania budynku bez uwzględniania sprawności systemu ogrzewania i przerw w ogrzewaniu	GJ/rok	261,1	187,3	
4.	Roczne obliczeniowe zapotrzebowanie na ciepło do ogrzewania budynku z uwzględnieniem sprawności systemu ogrzewania i przerw w ogrzewaniu	GJ/rok	256	184	
5.	Roczne obliczeniowe zapotrzebowanie na ciepło do przygotowania c.w.u.	GJ/rok	178	178	
6.	Zmierzone zużycie ciepła na ogrzewanie przeliczone na warunki sezonu standardowego (służące do weryfikacji przyjętych składowych danych obliczeniowych bilansu ciepła)	GJ/rok	-	-	
7.	Zmierzone zużycie ciepła na przygotowanie ciepłej wody użytkowej (służące do weryfikacji przyjętych składowych danych obliczeniowych bilansu ciepła)	GJ/rok	-	-	
8.	Wskaźnik rocznego zapotrzebowania na ciepło do ogrzewania budynku bez uwzględniania sprawności systemu ogrzewania i przerw w ogrzewaniu	$\frac{kWh}{m^2 \cdot rok}$	84,38	60,53	
9.	Wskaźnik rocznego zapotrzebowania na ciepło do ogrzewania budynku z uwzględnieniem sprawności systemu ogrzewania i przerw w ogrzewaniu	$\frac{kWh}{m^2 \cdot rok}$	82,74	59,47	
10.	Udział odnawialnych źródeł energii	%	0	0	
7. Opłaty jednostkowe brutto (obowiązujące w dniu sporządzania audytu)					
1.	Koszt 1 GJ ciepła do ogrzewania budynku ³⁾	zł/GJ	64,07	64,07	
2.	Koszt 1 MW mocy zamówionej na ogrzewanie na miesiąc ⁴⁾	$\frac{zł}{MW \cdot m-c}$	13 337,99	13 337,99	
3.	Koszt przygotowania 1 m ³ ciepłej wody użytkowej ³⁾	zł/m ³			
4.	Koszt 1 MW mocy zamówionej na przygotowanie ciepłej wody użytkowej na miesiąc ⁴⁾	$\frac{zł}{MW \cdot m-c}$	13 337,99	13 337,99	
5.	Miesięczny koszt ogrzewania 1 m ² powierzchni użytkowej	$\frac{zł}{m^2 \cdot m-c}$			
6.	Miesięczna opłata abonamentowa	zł/m-c	-	-	
7.	Inne	zł	-	-	
8. Charakterystyka ekonomiczna optymalnego wariantu przedsięwzięcia termomodernizacyjnego					
Planowana kwota kredytu	zł		Roczne zmniejszenie zapotrzebowania na energię	%	16,5
Planowane nakłady całkowite	zł	90 692	Premia termomodernizacyjna	zł	nie dotyczy
Roczna oszczędność kosztów energii	zł/rok	6 805			

¹⁾Dla budynku składającego się z części o różnych funkcjach użytkowych wszystkie dane podane oddzielnie dla każdej części budynku

²⁾ U_{OZE} obliczany zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dn. 27.02.2015 r. w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 376), jako udział odnawialnych źródeł energii w rocznym zapotrzebowaniu na energię końcową dostarczaną do budynku dla systemu ogrzewania oraz dla systemu przygotowania ciepłej wody użytkowej

³⁾Opłata zmienna związana z dystrybucją i przesyłem jednostki energii

⁴⁾Stała opłata miesięczna związana z dystrybucją i przesyłem energii

3. Przedmiot i zakres opracowania

Niniejsze opracowanie dotyczy audytu energetycznego budynku przedszkola nr 33 w Gdańsku.

Przez **audyt energetyczny** należy rozumieć opracowanie określające zakres i parametry techniczne oraz ekonomiczne wariantów przedsięwzięcia termomodernizacyjnego ze wskazaniem rozwiązania optymalnego, w szczególności z punktu widzenia kosztów realizacji tego przedsięwzięcia oraz oszczędności energii (przy aktualnym poziomie cen energii i kosztów realizacji inwestycji). Audyt stanowi jednocześnie założenia do projektu budowlanego.

Niniejszy audyt jest aktualizacją audytu energetycznego opracowanego przez Bałtycką Agencję Poszanowania Energii we wrześniu 2004 r.

Audyt wykonano zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dn. 17.03.2009 r. w sprawie szczegółowego zakresu i form audytu energetycznego oraz części audytu remontowego, wzorów kart audytów, a także algorytmu oceny opłacalności przedsięwzięcia termomodernizacyjnego (Dz. U. Nr 43 poz. 346 z późn. zmianami) stanowiącego akt wykonawczy do Ustawy z dn. 21.11.2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. Nr 223 poz. 1459 z późn. zmianami).

4. Dokumenty i dane źródłowe oraz wytyczne i uwagi inwestora

4.1. Dokumenty i dane źródłowe

- dane przekazane przez inwestora i zarządcę, w tym faktury za zakup gazu ziemnego;
- „Audyt energetyczny budynku przedszkola nr 33, ul. Klonowicza 1a, Gdańsk”, Bałtycka Agencja Poszanowania Energii SA, Gdańsk wrzesień 2004 r.

4.2. Osoby udzielające informacji

- Przedszkole nr 33 – p. Halina Zatorska - dyrektor.

4.3. Data wizji lokalnej

Wizja lokalna odbyła się 26 listopada 2015 r.

4.4. Wytyczne i uwagi inwestora

-

5. Inwentaryzacja techniczno-budowlana budynku

5.1. Dane ogólne

Przedszkole nr 33 przy ul. Klonowicza 1a w Gdańsku mieści się w wolnostojącym budynku znajdującym się na wydzielonej działce położonej pomiędzy ul. Klonowicza i Kochanowskiego. Budynek usytuowany jest po północnej stronie działki (w równej odległości od ul. Klonowicza i Kochanowskiego) przy przelotowej drodze będącej podjazdem pod budynek. Plan sytuacyjny przedszkola znajduje się w **Załączniku 1**.

Rok budowy budynku nie jest znany, jednakże charakter architektury i typ zastosowanej technologii wskazuje, że okres powstania obiektu mieści się w przedziale: koniec lat czterdziestych ÷ początek lat sześćdziesiątych XX w. Na początku lat osiemdziesiątych budynek został kompleksowo wyremontowany i zmodernizowany. Modernizacja dotyczyła przede wszystkim zmian w układzie funkcjonalno-użytkowo-technologicznym kuchni oraz węzłów zaopatrzeniowego i żywieniowego a także modernizacji kotłowni (m.in. powiększenie powierzchni składu opału oraz wygospodarowanie zaplecza socjalnego dla palacza). W ramach modernizacji wygospodarowano również magazyn na leżaki i powiększono jedną z sal dla dzieci (zrealizowano wersję 2 studium

programowego modernizacji obejmującą wykonanie parterowej podpiwniczonej przybudówki od strony północnej oraz rozbudowę budynku w kierunku wschodnim).

Jest to przedszkole czterooddziałowe dla 100 dzieci, zatrudniające aktualnie 24 osoby personelu, czynne w okresie 1.IX – 30.VI w dni robocze w godzinach 6⁰⁰ – 16³⁰. Przedszkole pełni też dyżury w okresie wakacji (30.VI ÷ 1.IX). Dyżury są dwutygodniowe, w czasie dyżurów z usług przedszkola korzysta ok. 30 dzieci.

W budynku jest mieszkanie służbowe (w suterenie). W mieszkaniu mieszkają 4 osoby.

Podstawowe parametry budynku przedstawiono w **Tabeli 5.1**.

Tab. 5.1. Podstawowe parametry budynku

Kubatura		3 960
Powierzchnia użytkowa budynku	m ²	859,5
Powierzchnia użytkowa lokali mieszkalnych	m ²	55,3
Powierzchnia użytkowa lokali użytkowych oraz innych pomieszczeń niemieszkalnych	m ²	804,2

W budynku wykonano do tej pory następujące prace termomodernizacje dotyczące struktury budowlanej:

- wymiana dużej części okien (do 2004 r.);
- ocieplenie ścian zewnętrznych, w tym ścian przy gruncie oraz wymiana pozostałych okien w 2006 r.;
- wymiana drzwi zewn. głównych,
- ocieplenie części stropu nad poddaszem użytkowym.

Ponadto zostało wymienione pokrycie dachowe (przed 2004 r.) z wykonaniem izolacji przeciwwilgociowej z folii.

5.2. Dokumentacja techniczna

Fotografie elewacji budynku przedstawiono w **Załączniku 2**.

5.3. Opis techniczny podstawowych elementów budynku

Budynek jest w całości podpiwniczony, dwukondygnacyjny z częściowo użytkowym poddaszem, jednoklatkowy, w głównej części zbudowany na planie prostokąta, do której w latach osiemdziesiątych zostały dobudowane dwie podpiwniczone części: północna parterowa z płaskim dachem niezależna od istniejącego budynku (oddzielona dylatacją) i wschodnia dwukondygnacyjna z nieużytkowym poddaszem.

W piwnicy budynku mieści się kotłownia z zapleczem, kuchnia z magazynami i pomieszczeniami socjalnymi dla personelu a także mieszkanie służbowe z osobnym wejściem z zewn., na parterze są dwie sale dla dzieci, szatnia, umywalnia, wc, zmywalnia naczyń i kredens oraz magazyn leżaków; na I piętrze znajdują się dwie sale dla dzieci, salka gimnastyczna, pokój dyrektora i pokój intendentki, umywalnia, wc, zmywalnia naczyń i kredens oraz magazyn leżaków, na poddaszu gab. logopedy (użytkowany okresowo jako magazyn), pokój księgowej, pokój nauczycielski, pralnia i magazynki.

Budynek ma konstrukcję ścianową i został wybudowany w technologii tradycyjnej. Ściany budynku są murowane z cegły ceramicznej, stropy ceramiczne, dach (z wyjątkiem północnej dobudówki) czterospadowy o konstrukcji drewnianej pokryty dachówką ceramiczną.

Opis przegród w budynku przedstawiono w **Tabeli 5.2**.

Tab. 5.2. Opis przegród w budynku

Rodzaj przegrody	Opis przegrody	Współczynnik przenikania ciepła przegrody
		U
-	-	W/(m ² ·K)
Ściany zewnętrzne części starszej i piwnic dobudówek	murowane z cegły ceramicznej pełnej, obustronnie otynkowane, o łącznej grubości 42 cm, ocieplone od zewnątrz w systemie ETICS przy użyciu styropianu o grubości ok. 15 cm i wykończone tynkiem cienkowarstwowym	0,22
Ściany zewnętrzne kondygnacji naziemnych dobudówek	murowane z cegły ceramicznej kratówki o grubości 38 cm, obustronnie otynkowane, ocieplone od zewnątrz w systemie ETICS przy użyciu styropianu o grubości ok. 15 cm i wykończone tynkiem cienkowarstwowym	0,22
Ściany zewnętrzne przy gruncie	murowane z cegły ceramicznej pełnej (1,5 cegły), od wewnątrz otynkowane, ocieplone od zewnątrz przy użyciu styropianu o grubości ok. 15 cm, wielkość U w zależności od zagłębienia podłogi piwnicy	
Strop poddasza nieogrzewanego części starszej	ceramiczny typu Kleina z belkami I 200 z wypełnieniem z gliny z trocinami o grub. 9 cm, podłoga z desek na legarach, od strony sufitu strop jest otynkowany	1,76
Strop poddasza dobudówki wsch.	belkowy z belkami stalowymi i płytą żelbetową z prefabrykowanych płytek typu WPS (o grub. 8,5 cm), od strony sufitu strop jest otynkowany, ze względu na brak danych dotyczących izolacji cieplnej przyjęto U stropodachu wg normy obowiązującej w okresie budowania obiektu	0,93
Stropodach dobudówki pn.	pełny, strop belkowy z belkami stalowymi i płytą żelbetową z prefabrykowanych płytek typu WPS (o grub. 8,5 cm), od strony sufitu strop jest otynkowany, pokrycie wykonane jest z papy, ze względu na brak danych dotyczących izolacji cieplnej przyjęto U stropodachu wg normy obowiązującej w okresie budowania obiektu	0,70
Stropy międzykondygnacyjne części starszej	ceramiczne typu Kleina z belkami I 200 odmiany półciężkiej z wypełnieniem z polepy z tucznia ceglanego z wapnem o grub. 8 -14 cm, posadzki wykonane z różnych materiałów, od strony sufitów stropy są otynkowane, o całkowitej grubości 29 cm przepływ ciepła w dół przepływ ciepła do góry	1,17 1,40
Stropy międzykondygnacyjne dobudówek	belkowy z belkami stalowymi i płytą żelbetową z prefabrykowanych płytek typu WPS (o grub. 8,5 cm), posadzki wykonane z różnych materiałów, od strony sufitów stropy są otynkowane przepływ ciepła w dół przepływ ciepła do góry	0,88 1,00
Ściany wewnętrzne pomiędzy poddaszem nieogrzewanym a poddaszem użytkowym	murowane z cegły ceramicznej, obustronnie otynkowane, o całkowitej grubości 20 cm	1,90
Okna nowe wymienione przed 2004 r.	jednoramowe, drewniane, oszklone szybami zespolonymi jednokomorowymi o współczynniku przenikania ciepła 1,6 W/(m ² K), ze względu na brak szczegółowych danych dotyczących właściwości termicznych całych okien przyjęto U	2,0
Okna nowe wymienione w 2006 r.	jednoramowe, drewniane, oszklone szybami zespolonymi jednokomorowymi, ze względu na brak szczegółowych danych dotyczących właściwości termicznych całych okien przyjęto U (jak dla okien z szybami o współczynniku przenikania ciepła U = 1,1 W/(m ² K)).	1,4

Drzwi wejściowe główne	metalowe, pełne, z naświetlem, brak szczegółowych danych dotyczących właściwości termicznych, przyjęto U dla drzwi ocieplonych	2,0
Drzwi wejściowe do mieszkania	drewniane, pełne	2,5

5.4. Charakterystyka systemu ogrzewania

Charakterystykę systemu ogrzewania przedstawiono w **Tabeli 5.3.**

Tab. 5.3. Charakterystyka systemu ogrzewania

Sposób ogrzewania pomieszczeń	Ogrzewanie centralne wodne
Charakterystyka źródła ciepła	Indywidualny dwufunkcyjny (c.o.+c.w.u.) pośredni wymiennikowy (wymienniki płytowe) węzeł ciepłowniczy zlokalizowany w piwnicy
Rodzaj instalacji c.o.	Niskotemperaturowa, pompowa, dwururowa, z rozdziałem dolnym, systemu zamkniętego
Wiek systemu	Instalacja c.o. - 9 lat, źródło ciepła - 9 dni
Rodzaj elementów grzejnych	Grzejniki stalowe płytowe z elementami konwektorowymi
Sposób prowadzenia przewodów	Poziome przewody prowadzone w piwnicy, piony prowadzone po ścianach
Opis materiału przewodów i izolacji termicznej przewodów	Rury stalowe
Sposób odpowietrzenia	Miejskowy automatyczny
Charakterystyka regulacji systemu	Centralna automatyczna regulacja pogodowa w źródle ciepła, miejscowa regulacja automatyczna za pomocą grzejnikowych zaworów termostatycznych firmy Danfoss
Sposób pomiaru zużytego ciepła	Pomiar całkowitego zużycia ciepła (łącznie na ogrzewanie i przygotowanie c.w.u.) w węźle ciepłowniczym raz w miesiącu
Sprawności składowe systemu ogrzewania: sprawność wytwarzania ciepła η_{g0} (przyjęta z Tabeli 2. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27.02.2015 r. w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej (Dz.U. z 2015 r. poz. 376)) sprawność przesyłu ciepła η_{d0} (przyjęta) sprawność regulacji i wykorzystania ciepła η_{e0} (przyjęta z Tabeli 3. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27.02.2015 r. w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej (Dz.U. z 2015 r. poz. 376)) sprawność akumulacji ciepła η_{s0} (przyjęta z Tabeli 8. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27.02.2015 r. w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej (Dz.U. z 2015 r. poz. 376))	0,91 0,96 0,89 1,00

Sprawność całkowita systemu ogrzewania: $\eta_0 = \eta_{g0} \cdot \eta_{d0} \cdot \eta_{e0} \cdot \eta_{s0}$	0,78
Liczba dni ogrzewania w tygodniu / godzin na dobę	przedszkole: 5/10; mieszkanie służbowe: 7/24
Współczynnik uwzględniający przerwy w ogrzewaniu w okresie tygodnia w_t	0,85
Współczynnik uwzględniający przerwy w ogrzewaniu w okresie doby w_d	0,90
Opis modernizacji przeprowadzonych po 1984	Wymiana instalacji c.o. i wymiana kotłowni koksowej na kotłownię gazową połączone z modernizacją całego systemu w 2006 r., wymiana kotłowni gazowej na węzeł ciepłowniczy 21.11.2015 r.

5.5. Charakterystyka systemu przygotowania ciepłej wody użytkowej

Charakterystykę systemu przygotowania ciepłej wody użytkowej (c.w.u.) przedstawiono w **Tabeli 5.4.**

Tab. 5.4. Charakterystyka systemu przygotowania c.w.u.

Sposób przygotowania c.w.u.	Centralne przepływowe w źródle ciepła
Charakterystyka źródła ciepła	Indywidualny dwufunkcyjny (c.o.+c.w.u.) pośredni wymiennikowy (wymienniki płytowe) węzeł ciepłowniczy zlokalizowany w piwnicy
Rodzaj instalacji c.w.u.	Z rozdziałem dolnym, z cyrkulacją
Wiek systemu	ok. 20 lat; źródło ciepła - 9 dni
Charakterystyka układu cyrkulacji c.w.u.	Cyrkulacja z obiegiem pompowym
Rodzaj punktów czerpalnych	Baterie czerpalne dla umywalek, natrysków i zlewozmywaków
Sposób regulacji systemu	Centralna regulacja stałowartościowa temperatury c.w.u. za pomocą sterownika i zaworu regulacyjnego w węźle ciepłowniczym.
Sposób pomiaru zużytego ciepła	Pomiar całkowitego zużycia ciepła (łącznie na ogrzewanie i przygotowanie c.w.u.) w węźle ciepłowniczym raz w miesiącu
Sposób pomiaru zużytej c.w.u.	Brak pomiaru zużytej c.w.u.
Sprawności składowe systemu przygotowania c.w.u.:	
sprawność wytwarzania ciepła η_{gw} (przyjęta z Tabeli 9. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27.02.2015 r. w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej (Dz.U. z 2015 r. poz. 376))	0,90
sprawność przesyłu ciepła η_{dw} (przyjęta z Tabeli 11. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27.02.2015 r. w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej (Dz.U. z 2015 r. poz. 376))	0,60

sprawność wykorzystania ciepła η_{ew} (przyjęta z Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27.02.2015 r. w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej (Dz.U. z 2015 r. poz. 376))	1,0
sprawność akumulacji ciepła η_{sw} (przyjęta z Tabeli 14 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27.02.2015 r. w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej (Dz.U. z 2015 r. poz. 376))	1,00
Sprawność całkowita systemu przygotowania c.w.u. $\eta_w = \eta_{gw} \cdot \eta_{dw} \cdot \eta_{ew} \cdot \eta_{sw}$	0,54

5.6. Charakterystyka systemu wentylacji

Charakterystykę systemu wentylacji przedstawiono w **Tabeli 5.5.**

Tab. 5.5. Charakterystyka systemu wentylacji

Sposób wentylacji pomieszczeń	Wentylacja naturalna grawitacyjna
Sposób doprowadzenia i odprowadzenia powietrza	Nawiew: infiltracja oraz wietrzenie przez okna i drzwi, wywiew: przez kanały wentylacyjne wyprowadzone ponad dach

Całkowity nominalny strumień objętości powietrza wentylacyjnego w budynku określono poprzez sumę:

- strumienia objętości powietrza wentylacyjnego niezbędnego w pomieszczeniach przebywania ludzi (pomieszczenia przedszkolne o temp. wewn. $20 \div 24^\circ\text{C}$) zgodnie z normą PN-83/B-03430;
- przyjętego strumienia objętości powietrza wentylacyjnego niezbędnego w pozostałych pomieszczeniach przedszkolnych (pomieszczenia o temp. wewn. 16°C);
- strumienia powietrza usuwanego z kuchni, łazienki i wc (mieszkanie służbowe) zgodnie z normą PN-83/B-03430;

Obliczenia całkowitego strumienia powietrza wentylacyjnego przedstawiono w **Tabeli 5.6.**

Tab. 5.6. Obliczeniowy strumień powietrza wentylacyjnego w pomieszczeniach ogrzewanych budynku

Rodzaj pomieszczenia	Jednostkowy strumień powietrza wentylacyjnego	Liczba jednostek	Całkowity strumień powietrza wentylacyjnego
	m ³ /h / jedn.	jedn.	m ³ /h
Pomieszczenia przedszkola			
Pomieszczenia stałego przebywania osób (sale dla dzieci; pokój nauczycielski, gabinety i pokoje biurowe, pom. socjalne personelu, toalety, umywalnie, szatnia)	20 m ³ /h/osobę	121 osób	2420
Pom. pionu kuchennego	-	-	257
Pralnia i magazyny na poddaszu	-	-	97
Przedsionek	0,3 wymiany/h	32 m ³	10
Razem pomieszczenia przedszkola			2 784
Mieszkanie służbowe			
Kuchnia wyposażona w kuchnię gazową	70 m ³ /h / pom	1 pom.	70
Łazienka	50 m ³ /h / pom	1 pom.	50
Oddzielny ustęp	30 m ³ /h / pom.	1 pom.	30
Razem mieszkanie służbowe			150

Razem budynek			2 934

Dla wentylacji naturalnej przyjęto współczynniki korekcyjne wynikające ze szczelności okien i drzwi lub obserwowanego nadmiernego poziomu wentylacji oraz ze stopnia wyeksponowania budynku na działanie wiatru:

- okna szczelne (nowe), warunki wentylacji normalne: $c_r = 1,0$,
 $c_m = 1,0$;
- budynek na przestrzeni osłoniętej: $c_w = 1,0$.

5.7. Charakterystyka energetyczna budynku

5.7.1. Zapotrzebowanie budynku na moc i ciepło do ogrzewania

Roczne obliczeniowe zapotrzebowanie ciepła do ogrzewania bez uwzględnienia sprawności systemu ogrzewania i przerw w ogrzewaniu wyznaczono zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27.02.2015 r. w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej (Dz.U. z 2015 r. poz. 376). Zapotrzebowanie budynku na moc cieplną do ogrzewania obliczono zgodnie z normą PN-EN 12831:2006. W obliczeniach zapotrzebowania budynku na moc i ciepło do ogrzewania przyjęto następujące założenia:

- obliczeniowa temperatura zewn. dla I strefy klimatycznej Polski wg PN-82/B-02403:
 $t_{zo} = -16^{\circ}\text{C}$;
- obliczeniowa temperatura powietrza w pomieszczeniach ogrzewanych wg Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12.04.2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie:
 - łazienka mieszkania służbowego, umywalnie oraz szatnie personelu kuchni (pomieszczenia przeznaczone do rozbierania i na pobyt ludzi bez odzieży): $t_{wo} = +24^{\circ}\text{C}$,
 - sale dla dzieci; pokoje: nauczycielski, dyrektora, księgowej, intendentki, logopedy, palacza, personelu kuchni; toalety, umywalnie, szatnia, korytarze i klatka schodowa kondygnacji naziemnych, hol; pomieszczenia mieszkania służbowego: pokoje, kuchnia i przedpokój (pomieszczenia, w których nie występują zyski ciepła, przeznaczone na stały pobyt ludzi bez okryć zewnętrznych): $t_{wo} = +20^{\circ}\text{C}$,
 - kuchnia, zmywalnie, kredensy, przygotowalnie, magazyny z wyjątkiem mag. odpadków, opakowań i warzyw, pralnia, korytarze w piwnicy, przedsionek główny (pomieszczenia, w których nie występują zyski ciepła, przeznaczone na pobyt ludzi bez okryć zewnętrznych znajdujących się w ruchu lub wykonujących pracę fizyczną oraz pomieszczenia, w których występują zyski ciepła od urządzeń technologicznych do 10 W/m^3 kubatury pom.):
 $t_{wo} = +16^{\circ}\text{C}$,
- pomieszczenia techn. węzła ciepłowniczego, pom. wentylatorni; magazyny: odpadków, opakowań i warzyw; przedsionek w piwnicy nieogrzewane;
- liczba stopniodni wynikająca ze średnich wieloletnich temperatur miesiąca wg danych klimatycznych dla obszaru Polski do obliczeń energetycznych budynków ze strony internetowej Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju (www.mir.gov.pl) i z liczby dni ogrzewania dla stacji meteorologicznej Gdańsk.

Obliczenia zapotrzebowania na ciepło do ogrzewania dla stanu istniejącego przedstawiono w **Załączniku 3**.

Zapotrzebowanie budynku na moc cieplną oraz ciepło na ogrzewanie w standardowym sezonie grzewczym a także wskaźniki energetyczne dla stanu istniejącego przedstawiono w **Tabeli 5.7.**

Tab. 5.7. Zapotrzebowanie budynku na moc cieplną oraz ciepło na ogrzewanie i wskaźniki energetyczne dla stanu istniejącego

Obliczeniowe zapotrzebowanie na moc cieplną na ogrzewanie budynku q_{0co}	kW	59,0
Sezonowe zapotrzebowanie na ciepło do ogrzewania budynku (bez uwzględniania sprawności systemu ogrzewania i przerw w ogrzewaniu), Q_{0co}	GJ/rok	261,1
Zapotrzebowanie na ciepło do ogrzewania budynku z uwzględnieniem sprawności systemu ogrzewania i przerw w ogrzewaniu: $Q_{0co s} = w_{t0} \cdot w_{d0} \cdot Q_{0co} / \eta_0$	GJ/rok	256
Wskaźnik rocznego zapotrzebowania na ciepło do ogrzewania budynku bez uwzględniania sprawności systemu ogrzewania i przerw w ogrzewaniu	kWh/(m ² ·rok)	84,38
Wskaźnik rocznego zapotrzebowania na ciepło do ogrzewania budynku z uwzględnieniem sprawności systemu ogrzewania i przerw w ogrzewaniu	kWh/(m ² ·rok)	82,74

5.7.2. Zapotrzebowanie budynku na moc i ciepło do przygotowania c.w.u.

Roczne obliczeniowe zapotrzebowanie ciepła do przygotowania c.w.u. bez uwzględnienia sprawności systemu przygotowania c.w.u. wyznaczono zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27.02.2015 r. w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej (Dz.U. z 2015 r. poz. 376). Obliczeniowe zapotrzebowanie na moc cieplną do przygotowania c.w.u. określono na podstawie normy PN-B-01706:1992 jako zapotrzebowanie średnie godzinowe.

Obliczenia aktualnego zapotrzebowania budynku na moc i ciepło na przygotowanie c.w.u. przedstawiono w **Tabeli 5.8.**

Tab. 5.8. Obliczenia zapotrzebowania na ciepło do przygotowania c.w.u.

Obliczeniowa temperatura wody zimnej, t_z	°C	10
Temperatura ciepłej wody, t_c	°C	55
<u>Zapotrzebowanie na ciepło</u>		
PRZEDSZKOLE		
jednostkowe dobowe zapotrzebowanie na ciepłą wodę użytkową	dm ³ /(m ² ·dobę)	3,00
powierzchnia pomieszczeń o regulowanej temperaturze powietrza (powierzchnia ogrzewana)	m ²	804,20
współczynnik korekcyjny ze względu na przerwy w użytkowaniu ciepłej wody użytkowej		0,55
MIESZKANIE SŁUŻBOWE		
jednostkowe dobowe zapotrzebowanie na ciepłą wodę użytkową	dm ³ /(m ² ·dobę)	1,40
przyjęta powierzchnia pomieszczeń o regulowanej temperaturze powietrza (powierzchnia ogrzewana)	m ²	55,3
współczynnik korekcyjny ze względu na przerwy w użytkowaniu ciepłej wody użytkowej		0,90
roczne zapotrzebowanie na ciepłą wodę użytkową	m ³ /rok	509,76
liczba dni w roku	doby/rok	365

roczne obliczeniowe zapotrzebowanie energii do przygotowania ciepłej wody użytkowej bez uwzględnienia sprawności systemu przygotowania ciepłej wody użytkowej	GJ/rok	96,1
średnia roczna sprawność wytwarzania ciepła z nośnika energii lub energii dostarczanych do źródła ciepła	-	0,90
średnia roczna sprawność przesyłu c.w.u. ze źródła ciepła do zaworów czterpalnych	-	0,60
średnia roczna sprawność wykorzystania ciepła	-	1,0
średnia roczna sprawność akumulacji ciepłej wody w elementach pojemnościowych systemu przygotowania ciepłej wody użytkowej	-	1,00
średnia roczna sprawność całkowita systemu przygotowania ciepłej wody użytkowej	-	0,54
Roczne obliczeniowe zapotrzebowanie energii do przygotowania ciepłej wody użytkowej z uwzględnieniem sprawności systemu przygotowania ciepłej wody użytkowej $Q_{0cw} = Q_{0cw p} / \eta_w$	GJ/rok	178
<u>Zapotrzebowanie na moc cieplną</u>		
Średnie dzienne zapotrzebowanie na c.w.u.	dm ³ /dobę	2,49
Liczba godzin użytkowania instalacji c.w.u. w ciągu doby, τ	h/dobę	10
Średnie godzinowe zapotrzebowanie na c.w.u.: $g_{srh} = g_{srh} / \tau$	dm ³ /h	0,25
Obliczeniowe zapotrzebowanie na moc cieplną do przygotowania c.w.u.: $q_{0cw} = g_{srh} \cdot 4,2 \text{ kJ/(kg} \cdot ^\circ\text{C)} \cdot 0,28 \text{ Wh/kJ} \cdot 0,995 \text{ dm}^3/\text{kg} \cdot (t_c - t_z) \cdot 10^{-3}$	kW	13,0

5.7.3. Taryfa i opłaty za ciepło, moc cieplną zamówioną, zużycie energii

Budynek jest zaopatrywany w energię cieplną z indywidualnego węzła ciepłowniczego należącego do dostawcy ciepła. Ciepło sieciowe wytwarzane jest w elektrociepłowni gdańskiej, producentem ciepła jest EDF Wybrzeże. Właścicielem miejskiej sieci ciepłowniczej i dostawcą ciepła jest Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej (GPEC) sp. z o.o. Aktualne ceny i stawki opłat EDF Wybrzeże (grupa taryfowa 2W) i GPEC (grupa taryfowa VIII.2) przedstawiono w **Tabeli 5.9**.

Tab. 5.9. Aktualnie ceny i stawki opłat EDF Wybrzeże (grupa taryfowa 2W) i GPEC (grupa taryfowa VIII.2):

Rodzaj opłat	Jednostka	Ceny i stawki opłat	
		netto	brutto (z VAT)
Cena za zamówioną moc cieplną	zł/(MW·m-c)	5 316,07	6 538,77
Cena ciepła	zł/GJ	31,51	38,76
Stawka opłaty stałej za usługi przesyłowe	zł/(MW·m-c)	5 527,82	6 799,22
Stawka opłaty zmiennej za usługi przesyłowe	zł/GJ	20,58	25,31

Jednostkowe opłaty za ciepło określone na potrzeby niniejszego audytu przedstawiono w **Tabeli 5.10**.

Tab. 5.10. Jednostkowe opłaty za ciepło określone na potrzeby audytu

Opłata zmienna brutto związana z dystrybucją i przesyłem jednostki energii, O_z	zł/GJ	64,07

Stała opłata miesięczna brutto związana z dystrybucją i przesyłem energii, O_m	zł/(MW·m-c)	13 337,99

Energia ciepła wytwarzana w węźle jest mierzona od momentu zainstalowania węzła ciepłowniczego, czyli od zaledwie kilku dni, brak więc jest jeszcze jakichkolwiek danych dotyczących zużycia ciepła.

5.7.4. Charakterystyka energetyczna budynku - zestawienie

Charakterystykę energetyczną budynku dla stanu istniejącego przedstawiono w **Tabeli 5.11**.

Tab. 5.11. Charakterystyka energetyczna budynku dla stanu istniejącego

Obliczeniowe zapotrzebowanie na moc ciepłą na ogrzewanie budynku q_{oco}	kW	59,0
Obliczeniowe zapotrzebowanie na moc ciepłą na przygotowanie c.w.u. q_{ocw}	kW	13,0
Sezonowe zapotrzebowanie na ciepło do ogrzewania budynku (bez uwzględniania sprawności systemu ogrzewania i przerw w ogrzewaniu) Q_{oco}	GJ/rok	261,1
Zapotrzebowanie na ciepło do ogrzewania budynku z uwzględnieniem sprawności systemu ogrzewania i przerw w ogrzewaniu $Q_{oco s}$	GJ/rok	256
Obliczeniowe zapotrzebowanie na ciepło do przygotowania c.w.u. Q_{ocwk}	GJ/rok	178
Wskaźnik rocznego zapotrzebowania na ciepło do ogrzewania budynku bez uwzględniania sprawności systemu ogrzewania i przerw w ogrzewaniu	kWh/(m ² ·rok)	84,38
Wskaźnik rocznego zapotrzebowania na ciepło do ogrzewania budynku z uwzględnieniem sprawności systemu ogrzewania i przerw w ogrzewaniu	kWh/(m ² ·rok)	82,74
Zamówiona moc ciepła na potrzeby c.o.	MW	
Zamówiona moc ciepła na potrzeby przygotowania c.w.u.		
Zmierzone zużycie ciepła na ogrzewanie przeliczone na warunki roku standardowego	GJ/rok	-
Zmierzone zużycie ciepła na przygotowanie c.w.u.	GJ/rok	-

6. Ocena stanu technicznego

6.1. Ocena stanu technicznego budynku

Ogólny stan techniczny elementów konstrukcyjnych budynku jest dobry. Stolarka okienna jest w dobrym stanie technicznym.

Przegrody budynku, z wyjątkiem ścian zewnętrznych, nie spełniają obecnie obowiązujących wymagań dotyczących oszczędności energii i izolacyjności cieplnej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 5 lipca 2013 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2013 r. poz. 926).

6.2. Ocena stanu technicznego systemu ogrzewania

Stan techniczny systemu ogrzewania jest dobry.

System ogrzewania charakteryzuje się wysoką sprawnością wytwarzania (nowy węzeł ciepłowniczy).

System grzewczy w budynku charakteryzuje się wysoką sprawnością regulacji wynikającą z centralnej automatycznej regulacji pogodowej i miejscowej bieżącej regulacji automatycznej odbiorników ciepła.

Specyfika użytkowania budynku (część przedszkolna) umożliwia stosowanie obniżen temperatur ogrzewania dobowych (nocnych) oraz tygodniowych (week-endowych, świąteczne i na okres ferii). Obniżenia takie są stosowane zarówno automatycznie centralne i dodatkowo ręczne poprzez zamykanie poszczególnych grzejników (z pominięciem mieszkania służbowego, które musi być ogrzewane bez przerw i ograniczeń, i które ma w tym celu zainstalowany osobny obieg grzewczy) i przynoszą znaczące oszczędności ciepła a tym samym kosztów ciepła.

6.3. Ocena stanu technicznego systemu przygotowania c.w.u.

Stan techniczny systemu przygotowania c.w.u. jest dobry.

System przygotowania c.w.u. charakteryzuje się stosunkowo wysoką sprawnością dzięki wysokiej sprawności wytwarzania i braku strat ciepła wynikających z magazynowania ciepłej wody.

7. Wykaz ulepszeń i przedsięwzięć termomodernizacyjnych wskazanych do oceny efektywności i dokonania wyboru

W wyniku przeprowadzonej analizy możliwych do wykonania i racjonalnych dla tego budynku ulepszeń i przedsięwzięć termomodernizacyjnych do optymalizacji zostały wybrane następujące ulepszenia:

A – docieplenie stropów poddaszy nieogrzewanych,

B - docieplenie stropodachu dobudówki pn.,

C – ocieplenie ścian wewn. poddaszy nieogrzewanych.

8. Dokumentacja wyboru optymalnego wariantu przedsięwzięcia termomodernizacyjnego

8.1. Ocena opłacalności i wybór ulepszeń termomodernizacyjnych prowadzących do zmniejszenia strat ciepła przez przenikanie przez przegrody budowlane i zmniejszenia zapotrzebowania na ciepło na ogrzanie powietrza wentylacyjnego

8.1.1. Ocena opłacalności i wybór ulepszeń termomodernizacyjnych prowadzących do zmniejszenia strat ciepła przez przenikanie przez ściany, stropy i stropodachy

Optymalne ulepszenia prowadzące do zmniejszenia strat ciepła przez przenikanie przez ściany, stropy i stropodachy są to takie ulepszenia, dla których prosty czas zwrotu SPBT przyjmuje wartość minimalną. Jednocześnie wartość optymalnego współczynnika przenikania ciepła przegrody po termomodernizacji nie może być większa niż wartość maksymalna zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 5.07.2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2013 r. poz. 926) obowiązująca od 1.01.2017 r.

Ocenę opłacalności i wybór ulepszeń termomodernizacyjnych prowadzących do zmniejszenia strat ciepła przez przenikanie przez ściany, stropy i stropodachy przedstawiono w **Tabeli 8.1., Tabeli 8.2. i Tabeli 8.3.**

Tab. 8.1. Ocena opłacalności i wybór wariantu ulepszenia termomodernizacyjnego polegającego na dociepleniu stropów poddaszy nieogrzewanych

Rodzaj ulepszenia		A - docieplenie stropów poddaszy nieogrzewanych					
Powierzchnia przegrody do obliczenia strat ciepła, A				m ²		273,6	
Powierzchnia przegrody do docieplenia (do obliczenia nakładów na ulepszenia), A _k				m ²		251,1	
Przewiduje się docieplenie stropów poddaszy nieogrzewanych warstwą izolacji z wełny mineralnej o współczynniku przewodności cieplnej λ = 0,045 W/(m·K) metodą układania na sucho dodatkowej izolacji na wierzchu izolacji istniejącej. Docieplenie dotyczy zarówno stropu nad I piętrzem, jak i stropu nad poddaszem użytkowym. Dla stropu nad I piętrzem przewidziano wykonanie izolacji pod istniejącą podłogą z desek, co wymaga rozebrania tej podłogi, podwyższenia legarów, częściowego usunięcia istniejącej polepy i ponownego ułożenia podłogi. Rozpatrywano cztery warianty tego ulepszeniaa różniące się grubością izolacji: Wariant A1 – grubość warstwy izolacji, przy której spełnione będzie wymaganie dotyczące maksymalnej wartości współczynnika przenikania ciepła U przegrody, Wariant A2 - grubość warstwy izolacji o 2 cm większa niż w Wariancie A1, Wariant A3 - grubość warstwy izolacji o 1 cm większa niż w Wariancie A2, Wariant A4 - grubość warstwy izolacji o 1 cm większa niż w Wariancie A3. Podstawą przyjętych nakładów jednostkowych była analiza własna.							
	Jednostka	Stan istniejący	Wariant				
			A1	A2	A3	A4	
Grubość dodatkowej warstwy izolacji termicznej	m		0,22	0,24	0,25	0,26	
Zwiększenie oporu cieplnego ΔR	(m ² ·K)/W		4,89	5,33	5,56	5,78	
Opór cieplny przegrody R	(m ² ·K)/W	0,568	5,46	5,90	6,12	6,35	
Roczne zapotrzebowanie na ciepło na pokrycie strat przez przenikanie: Q _{0u} , Q _{1u} = 8,64 · 10 ⁻⁵ · S _d · A/R	GJ/rok	161,1	16,8	15,5	14,9	14,4	
Zapotrzebowanie na moc cieplną na pokrycie strat przez przenikanie: q _{0u} , q _{1u} = 10 ⁻⁶ · A · (t _{wo} – t _{zo})/R	MW	0,014	0,002	0,001	0,001	0,001	
Roczna oszczędność kosztów ciepła: ΔO _{ru} = (Q _{0u} - Q _{1u}) · O _z + 12(q _{0u} - q _{1u}) · O _m	zł/rok		11 329	11 428	11 472	11 513	
Nakłady jednostkowe ulepszenia bez VAT	zł/m ²		250	256	259	262	
Nakłady jednostkowe ulepszenia z VAT	zł/m ²		307,5	314,9	318,6	322,3	
Planowane nakłady na ulepszenie z VAT, N _u	zł		77 213	79 071	80 000	80 930	
Prosty okres zwrotu nakładów SPBT = N _u /ΔO _{ru}	lata		6,82	6,92	6,97	7,03	
Współczynnik przenikania ciepła przegrody U	W/(m ² ·K)	1,76	0,18	0,17	0,16	0,16	
Wybrany wariant	A1	Nakłady	77 213	zł	SPBT	6,8	lata

Tab. 8.2. Ocena opłacalności i wybór wariantu ulepszenia termomodernizacyjnego polegającego na dociepleniu stropodachu dobudówki pn.

Rodzaj ulepszenia		B - docieplenie stropodachu dobudówki pn.					
Powierzchnia przegrody do obliczenia strat ciepła, A					m ²	14,3	
Powierzchnia przegrody do docieplenia (do obliczenia nakładów na ulepszenia), A _k					m ²	14,5	
Przewiduje się docieplenie stropodachu dobudówki pn. (przedsionka) warstwą izolacji ze styropianu EPS 100 038 o współczynniku przewodności cieplnej $\lambda = 0,038 \text{ W/(m}\cdot\text{K)}$ metodą układania izolacji na wierzchu dachu z wykonaniem nowego pokrycia dachowego z papy termozgrzewalnej. Rozpatrywano cztery warianty tego usprawnienia różniące się grubością izolacji: Wariant B1 – grubość warstwy izolacji, przy której spełnione będzie wymaganie dotyczące maksymalnej wartości współczynnika przenikania ciepła U przegrody, Wariant B2 - grubość warstwy izolacji o 2 cm większa niż w Wariancie B1, Wariant B3 - grubość warstwy izolacji o 2 cm większa niż w Wariancie B2, Wariant B4 - grubość warstwy izolacji o 2 cm większa niż w Wariancie B3. Podstawą przyjętych nakładów jednostkowych była analiza własna.							
		Jednostka	Stan istniejący	Wariant			
				B1	B2	B3	B4
Grubość dodatkowej warstwy izolacji termicznej		m		0,16	0,18	0,20	0,22
Zwiększenie oporu cieplnego ΔR		(m ² ·K)/W		4,21	4,74	5,26	5,79
Opór cieplny przegrody R		(m ² ·K)/W	1,43	5,64	6,17	6,69	7,22
Roczne zapotrzebowanie na ciepło na pokrycie strat przez przenikanie: $Q_{0u}, Q_{1u} = 8,64 \cdot 10^{-5} \cdot S_d \cdot A/R$		GJ/rok	2,3	0,6	0,5	0,5	0,5
Zapotrzebowanie na moc cieplną na pokrycie strat przez przenikanie: $q_{0u}, q_{1u} = 10^{-6} \cdot A \cdot (t_{wo} - t_{zo})/R$		MW	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Roczna oszczędność kosztów ciepła: $\Delta O_{ru} = (Q_{0u} - Q_{1u}) \cdot O_z + 12(q_{0u} - q_{1u}) \cdot O_m$		zł/rok		148	153	156	159
Nakłady jednostkowe ulepszenia bez VAT		zł/m ²		108	114	120	126
Nakłady jednostkowe ulepszenia z VAT		zł/m ²		146,1	154,2	162,4	170,5
Planowane nakłady na ulepszenie z VAT, N _u		zł		2 118	2 236	2 355	2 472
Prosty okres zwrotu nakładów SPBT = N _u /ΔO _{ru}		lata		14,28	14,65	15,07	15,51
Współczynnik przenikania ciepła przegrody U		W/(m ² ·K)	0,70	0,18	0,16	0,15	0,14
Wybrany wariant	B1	Nakłady	2 188	zł	SPBT	14,3	lata

Tab. 8.3. Ocena opłacalności i wybór wariantu ulepszenia termomodernizacyjnego polegającego na dociepleniu ścian wewn. od poddaszy nieogrzewanych

Rodzaj ulepszenia			C - ściany wewn. od poddaszy nieogrzewanych					
Powierzchnia przegrody do obliczenia strat ciepła, A				m ²		46,1		
Powierzchnia przegrody do docieplenia (do obliczenia nakładów na ulepszenia), A _k				m ²		41,6		
Przewiduje się docieplenie ścian wewn. oddzielających poddasze użytkowe od poddaszy nieogrzewanych warstwą izolacji z wełny mineralnej o współczynniku przewodności cieplnej λ = 0,045 W/(m·K) na ruszcie drewnianym.								
Rozpatrywano sześć wariantów tego usprawnienia różniących się grubością izolacji:								
Wariant C1 – grubość warstwy izolacji, przy której spełnione będzie wymaganie dotyczące maksymalnej wartości współczynnika przenikania ciepła U przegrody,								
Wariant C2 - grubość warstwy izolacji o 1 cm większa niż w Wariacie C1,								
Wariant C3 - grubość warstwy izolacji o 1 cm większa niż w Wariacie C1,								
Wariant C4 - grubość warstwy izolacji o 2 cm większa niż w Wariacie C1,								
Podstawą przyjętych nakładów jednostkowych była analiza własna.								
			Jedn.	Stan istn.	Wariant			
					C1	C2	C3	C4
Grubość dodatkowej warstwy izolacji termicznej			m		0,14	0,15	0,16	0,18
Zwiększenie oporu cieplnego ΔR			(m ² ·K)/W		3,11	3,33	3,56	4,00
Opór cieplny przegrody R			(m ² ·K)/W	0,53	3,64	3,86	4,08	4,53
Roczne zapotrzebowanie na ciepło na pokrycie strat przez przenikanie: Q _{0u} , Q _{1u} = 8,64 · 10 ⁻⁵ · S _d · A/R			GJ/rok	29,4	4,2	4,0	3,8	3,4
Zapotrzebowanie na moc cieplną na pokrycie strat przez przenikanie: q _{0u} , q _{1u} = 10 ⁻⁶ · A · (t _{w0} – t _{z0})/R			MW	0,003	0,000	0,000	0,000	0,000
Roczna oszczędność kosztów ciepła: ΔO _{ru} = (Q _{0u} - Q _{1u}) · O _z + 12(q _{0u} - q _{1u}) · O _m			zł/rok		1 972	1 991	2 009	2 038
Nakłady jednostkowe ulepszenia bez VAT			zł/m ²		222	225	228	234
Nakłady jednostkowe ulepszenia z VAT			zł/m ²		273,1	276,8	280,4	287,8
Planowane nakłady na ulepszenie z VAT, N _u			zł		11 361	11 515	11 665	11 972
Prosty okres zwrotu nakładów SPBT = N _u /ΔO _{ru}			lata		5,76	5,78	5,81	5,88
Współczynnik przenikania ciepła przegrody U			W/(m ² ·K)	1,90	0,28	0,26	0,25	0,22
Wybrany wariant	C1	Nakłady	11 361	zł	SPBT	5,8	lata	

8.2. Zestawienie wybranych ulepszeń i przedsięwzięć termomodernizacyjnych w kolejności rosnącej SPBT

Wybrane i zoptymalizowane usprawnienia termomodernizacyjne zmierzające do zmniejszenia zapotrzebowania na ciepło w wyniku zmniejszenia strat ciepła przez przenikanie przez przegrody budowlane oraz warianty przedsięwzięć termomodernizacyjnych dotyczących modernizacji systemu wentylacji i systemu przygotowania ciepłej wody użytkowej, uszeregowane według rosnącej wartości SPBT, przedstawiono w **Tabeli 8.4**.

Tab. 8.4. Wybrane i zoptymalizowane ulepszenia i przedsięwzięcia termomodernizacyjne uszeregowane wg rosnącej wartości SPBT

Symbol usprawnienia albo przedsięwzięcia termomodernizacyjnego	Rodzaj i zakres usprawnienia termomodernizacyjnego albo wariantu przedsięwzięcia termomodernizacyjnego	Planowane nakłady z VAT	SPBT
		zł	lata
C1	docieplenie ścian wewn. poddaszy	11 361	5,8
A1	docieplenie stropów poddasza nieogrzewanego	77 213	6,8
B1	docieplenie stropodachu dobudówki pn. (przedsionka)	2 118	14,3

8.4. Wybór optymalnego wariantu przedsięwzięcia termomodernizacyjnego

8.4.1. Metoda wyboru optymalnego wariantu przedsięwzięcia termomodernizacyjnego

W celu wyznaczenia optymalnego wariantu przedsięwzięcia termomodernizacyjnego, dla poszczególnych wariantów przedsięwzięcia termomodernizacyjnego składających się z zestawu usprawnień termomodernizacyjnych dotyczących zmniejszenia strat ciepła przez przegrody budowlane, modernizacji systemu wentylacji i instalacji ciepłej wody użytkowej i uzupełnionych o optymalny wariant przedsięwzięcia poprawiającego sprawność całkowitą systemu ogrzewania, obliczono kolejno:

- planowane nakłady całkowite na przedsięwzięcie termomodernizacyjne N , w tym koszty opracowania audytu energetycznego i dokumentacji technicznej oraz koszty związane ze spełnieniem obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych, również w przypadku, gdy działanie to nie przynosi oszczędności energii;
- kwotę rocznych oszczędności kosztów energii cieplnej ΔO_r , przewidzianą do uzyskania w wyniku realizacji przedsięwzięcia zgodnie ze wzorem:

$$\Delta O_r = O_{0r} - O_{1r} = Q_0 \cdot O_{0z} - Q_1 \cdot O_{1z} + 12 \cdot (q_0 \cdot O_{0m} - q_1 \cdot O_{1m}) + 12 \cdot (Ab_0 - Ab_1), [\text{zł/rok}]$$

gdzie:

O_{0r}, O_{1r} – roczne koszty energii cieplnej przed i po termomodernizacji, zł/rok;

Q_0, Q_1 – całkowite zapotrzebowanie budynku na ciepło przed i po termomodernizacji, GJ/rok,

przy czym: $Q_0 = Q_{0co} + Q_{0cw} = w_{t0} \cdot w_{d0} \cdot Q_{0co}/\eta_0 + Q_{0cw}$

$Q_1 = Q_{1co} + Q_{1cw} = w_{t1} \cdot w_{d1} \cdot Q_{1co}/\eta_1 + Q_{1cw}$

gdzie:

Q_{0co}, Q_{1co} – zapotrzebowanie budynku na ogrzewanie przed i po termomodernizacji, GJ/rok,

w_{t0}, w_{t1} – współczynnik uwzględniający przerwy w ogrzewaniu w okresie tygodnia przed i po termomodernizacji,

w_{d0}, w_{d1} – współczynnik uwzględniający przerwy w ogrzewaniu w ciągu doby przed i po termomodernizacji,

Q_{0co}, Q_{1co} – sezonowe zapotrzebowanie budynku na ogrzewanie przed i po termomodernizacji określone zgodnie z normą PN-B-02025:1999 z

	uwzględnieniem współczynników korekcyjnych do wyznaczania zapotrzebowania na ciepło na cele wentylacji, GJ/rok,
η_0, η_1 –	całkowita sprawność systemu grzewczego przed i po termomodernizacji,
Q_{0cw}, Q_{1cw} –	zapotrzebowanie budynku na ciepło na przygotowanie c.w.u. przed i po termomodernizacji, GJ/rok;
q_0, q_1 –	całkowite zapotrzebowanie budynku na moc cieplną przed i po zastosowaniu przedsięwzięcia termomodernizacyjnego, MW,
przy czym:	$q_0 = q_{0co} + q_{0cw}$ $q_1 = q_{1co} + q_{1cw}$
gdzie:	
q_{0co}, q_{1co} –	obliczeniowe zapotrzebowanie budynku na moc cieplną na ogrzewanie przed i po zastosowaniu przedsięwzięcia termomodernizacyjnego, MW,
q_{0cw}, q_{1cw} –	zapotrzebowanie budynku na moc cieplną na przygotowanie c.w.u. przed i po zastosowaniu przedsięwzięcia termomodernizacyjnego, MW;
O_m, O_{1m} –	opłata stała brutto za 1 MW mocy cieplnej przed i po zastosowaniu przedsięwzięcia termomodernizacyjnego, zł/(MW·miesiąc);
O_{0z}, O_{1z} –	opłata zmienna brutto za 1 GJ ciepła przed i po zastosowaniu przedsięwzięcia termomodernizacyjnego, zł/GJ;

- c) zmniejszenie (w %) zapotrzebowania na ciepło w stosunku do stanu wyjściowego przed termomodernizacją, z uwzględnieniem sprawności całkowitej;

Wariantem optymalnym jest pierwszy z wariantów spełniający wszystkie warunki ustawy tj.:

1. jest to przedsięwzięcie, w wyniku którego następuje zmniejszenie rocznego zapotrzebowania na energię (art. 2 pkt 1 lit. a)):
 - w budynkach, w których modernizuje się jedynie system grzewczy - co najmniej o 10%,
 - w budynkach, w których w latach 1985 - 2001 przeprowadzono modernizację systemu grzewczego - co najmniej o 15%,
 - w pozostałych budynkach - co najmniej o 25%;

8.4.2. Określenie wariantów przedsięwzięcia termomodernizacyjnego

Ze wskazanych ulepszeń i przedsięwzięć termomodernizacyjnych utworzono warianty przedsięwzięcia termomodernizacyjnego. Warianty te wraz z planowanymi nakładami przedstawiono w **Tabeli 8.5**.

Tab. 8.5. Określenie zakresu i nakładów na poszczególne warianty przedsięwzięcia termomodernizacyjnego

Symbol ulepszenia albo przedsięwz. termomoder.	Rodzaj i zakres ulepszenia termomodernizacyjnego albo wariantu przedsięwzięcia termomodernizacyjnego	Zakres i planowane nakłady brutto		
		Wariant		
		1	2	3
		zł	zł	zł
C1	docieplenie ścian wewn. poddaszy	11 361	11 361	11 361
A1	docieplenie stropów poddasza nieogrzewanego	77 213	77 213	
B1	docieplenie stropodachu dobudówki pn. (przedsionka)	2 118		
	Razem	90 692	88 574	11 361

8.4.3. Dokumentacja wyboru optymalnego wariantu przedsięwzięcia termomodernizacyjnego

Bilans ciepła oraz koszty energii cieplnej dla stanu istniejącego i poszczególnych wariantów przedsięwzięcia termomodernizacyjnego przedstawiono w **Tabeli 8.6**.

Dokumentację wyboru optymalnego wariantu przedsięwzięcia termomodernizacyjnego przedstawiono w **Tabeli 8.7**.

Tab. 8.6. Bilans ciepła oraz koszty energii cieplnej dla stanu istniejącego i poszczególnych wariantów przedsięwzięcia termomodernizacyjnego

Wariant	Ulepszenia i przedsięwzięcia termomodernizacyjne	$\frac{Q_{0co}}{Q_{1co}}$	$\frac{w_{t0}}{w_{t1}}$	$\frac{w_{d0}}{w_{d1}}$	$\frac{\eta_{g0}}{\eta_{g1}}$	$\frac{\eta_{d0}}{\eta_{d1}}$	$\frac{\eta_{e0}}{\eta_{e1}}$	$\frac{\eta_{s0}}{\eta_{s1}}$	$\frac{\eta_0}{\eta_1}$	$\frac{Q_{0cos}}{Q_{1cos}}$	$\frac{Q_{0cw}}{Q_{1cw}}$	$\frac{q_{0co}}{q_{1co}}$	$\frac{q_{0cw}}{q_{1cw}}$	$\frac{Q_0}{Q_1}$	$\frac{q_0}{q_1}$	$\frac{O_{0r}}{O_{1r}}$
	GJ/rok	GJ/rok	-	-	-	-	-	-	-	GJ/rok	GJ/rok	MW	MW	GJ/rok	MW	zł/rok
stan istn.		261,1	0,85	0,90	0,91	0,96	0,89	1,00	0,78	256	178	0,0590	0,0130	434	0,0720	39 330
1	C1 A1 B1	187,3	0,85	0,90	0,91	0,96	0,89	1,00	0,78	184	178	0,0453	0,0130	362	0,0583	32 525
2	C1 A1	199,7	0,85	0,90	0,91	0,96	0,89	1,00	0,78	196	178	0,0476	0,0130	374	0,0606	33 662
3	C1	235,0	0,85	0,90	0,91	0,96	0,89	1,00	0,78	230	178	0,0561	0,0130	408	0,0691	37 200

Tab. 8.7. Wybór optymalnego wariantu przedsięwzięcia termomodernizacyjnego

Wariant	Opis przedsięwzięcia termomodernizacyjnego	Planowane nakłady całkowite	Roczna oszczędność kosztów energii	Oszczędność zapotrzebowania na energię (z uwzględnieniem sprawności całkowitej)	Prosty okres zwrotu nakładów
		N	ΔO_r	$Q_0 - Q_1 / Q_0 \cdot 100\%$	SPBT = $N / \Delta O_r$
		zł	zł/rok	%	
1	C1 A1 B1	90 692	6 805	16,59	13,3
2	C1 A1	88 574	5 668	13,82	15,6
3	C1	11 361	2 130	5,99	5,3

Optymalnym wariantem spełniającym wymogi Ustawy o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych jest **Wariant 1**.

8.4.4. Charakterystyka energetyczna budynku dla optymalnego wariantu przedsięwzięcia termomodernizacyjnego

Charakterystykę energetyczną budynku dla optymalnego wariantu przedsięwzięcia termomodernizacyjnego przedstawiono w **Tabeli 8.8.**

Tab. 8.13. Charakterystyka energetyczna budynku dla optymalnego wariantu przedsięwzięcia termomodernizacyjnego

Obliczeniowe zapotrzebowanie na moc ciepłą na ogrzewanie budynku q_{lco}	kW	45,3
Obliczeniowe zapotrzebowanie na moc ciepłą na przygotowanie c.w.u. q_{lcw}	kW	13,0
Sezonowe zapotrzebowanie na ciepło do ogrzewania budynku (bez uwzględniania sprawności systemu grzewczego i przerw w ogrzewaniu) Q_{lco}	GJ/rok	187,3
Zapotrzebowanie na ciepło do ogrzewania budynku z uwzględnieniem sprawności systemu grzewczego i przerw w ogrzewaniu $Q_{lco s}$	GJ/rok	184
Obliczeniowe zapotrzebowanie na ciepło do przygotowania c.w.u. Q_{lcw}	GJ/rok	178
Wskaźnik rocznego zapotrzebowania na ciepło do ogrzewania budynku bez uwzględniania sprawności systemu ogrzewania i przerw w ogrzewaniu	kWh/(m ² ·rok)	60,53
Wskaźnik rocznego zapotrzebowania na ciepło do ogrzewania budynku z uwzględnieniem sprawności systemu ogrzewania i przerw w ogrzewaniu	kWh/(m ² ·rok)	59,47

Obliczenia zapotrzebowania na ciepło do ogrzewania dla optymalnego wariantu przedsięwzięcia termomodernizacyjnego przedstawiono w **Załączniku 4.**

9. Opis techniczny optymalnego wariantu przedsięwzięcia termomodernizacyjnego przewidzianego do realizacji

Prace termomodernizacyjne należy rozpocząć od prac dotyczących struktury budowlanej. W krótkim czasie po ich wykonaniu lub równolegle z nimi należy wykonać modernizację systemu ogrzewania, tak aby uwzględniła ona zmniejszone zapotrzebowanie budynku na ciepło po termomodernizacji. Przedsięwzięcie termomodernizacyjne dotyczące struktury budowlanej należy rozpocząć od wykonania projektu technicznego dociepleń oraz remontów i najlepiej jest je wykonywać jednocześnie z remontem elewacji zewn. np. w ramach remontu kapitalnego.

Docieplenie stropów poddaszy nieogrzewanych polega na ułożeniu „na sucho” warstwy izolacji **z wełny mineralnej o grub. 22 cm** wierzchu izolacji istniejącej. Docieplenie dotyczy zarówno stropu nad I piętrzem, jak i stropu nad poddaszem użytkowym. Dla stropu nad I piętrzem izolację należy ułożyć pod istniejącą podłogą z desek, co wymaga rozebrania tej podłogi, podwyższenia legarów, częściowego usunięcia istniejącej polepy i ponownego ułożenia podłogi.

Powierzchnia stropów poddaszy do ocieplenia wynosi 251,1 m²

Docieplenie stropodachu dobudówki pn. (przedsionka) polega na ułożeniu warstwy **styropianu EPS 100 038 o grubości 16 cm** na wierzchu dachu i wykonaniu nowego pokrycia dachowego z papy termozgrzewalnej.

Powierzchnia stropodachu do ocieplenia wynosi 14,5 m².

Ocieplenie ścian wewn. oddzielających poddasze użytkowe od poddaszy nieogrzewanych należy wykonać metodą lekką suchą polegającą wykonaniu warstwy izolacji **z wełny mineralnej o grub.**

14 cm na ruszcie drewnianym od strony poddaszy nieogrzewanych. Ocieplenie dotyczy tylko ścian murowanych dostępnych od strony strychów.

Powierzchnia ścian do ocieplenia wynosi 41,6 m².

Po wykonaniu wszystkich prac termomodernizacyjnych należy ponownie wykonać regulację hydrauliczną (stałą, wstępną) instalacji c.o. dostosowującą system do zmniejszonych potrzeb cieplnych budynku. Regulację wykonuje się poprzez ustawienie nastaw wstępnych we wszystkich zaworach grzejnikowych i sekcyjnych. Wykonanie regulacji stałej instalacji po termomodernizacji budynku nie przyniesie dodatkowych oszczędności kosztów ciepła, ale istnieje ryzyko, że w wypadku nie wyregulowania systemu ogrzewczego zgodnie z nowymi, mniejszymi potrzebami cieplnymi budynku, nie zostaną osiągnięte założone oszczędności kosztów, gdyż budynek będzie przegrzewany.

10. Wnioski

1. Wariant optymalny przedsięwzięcia termomodernizacyjnego, który spełnia wymogi Ustawy o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych, to wariant polegający na:
 - dociepleniu stropów poddaszy nieogrzewanych warstwą izolacji z wełny mineralnej;
 - dociepleniu stropodachu dobudówki pn. warstwą izolacji ze styropianu;
 - ociepleniu ścian wewn. oddzielających poddasze użytkowe od poddaszy nieogrzewanych warstwą izolacji z wełny mineralnej.
2. Charakterystyka finansowa przedsięwzięcia:

- kalkulowane nakłady na przedsięwzięcie w tym:	90 692 zł
- oszczędności kosztów ciepła	6 805 zł/rok
3. Realizacja przedsięwzięcia termomodernizacyjnego powinna przyczynić się do oszczędności w zużyciu ciepła o 16,5%.
4. Dalsze działania inwestora obejmują:
 - złożenie wniosku o dofinansowanie;
 - zawarcie umów z wykonawcami projektów i robót;
 - realizację robót i odbiór techniczny;
 - ocenę rezultatów przedsięwzięcia (np. po pierwszym sezonie grzewczym).
5. Właściciel budynku powinien przeszkolić użytkowników odnośnie co do racjonalnego użytkowania ciepła i ciepłej wody użytkowej, m.in. w zakresie:
 - sposobu wietrzenia pomieszczeń (wietrzenie powinno być krótkie i intensywne; nie należy stosować długiego wietrzenia przez uchylone okno, gdyż wówczas dopływ świeżego powietrza nie jest duży, a straty ciepła są wysokie; na czas wietrzenia należy wyłączyć ogrzewanie; w eksploatacji pomieszczeń po uszczelnieniu okien należy zwrócić szczególną uwagę na dotrzymanie wymagań wentylacji tzn. systematycznie przewietrzać pomieszczenia, aby nie dopuścić do powstawania pleśni i zawilgoceń itp.);
 - stosowania obniżenia temperatury w pomieszczeniach (stosowanie redukcji temperatury w pomieszczeniu na czas nieobecności użytkowników nie więcej jednak niż o 4°C);
 - sposobu korzystania z zaworów termostatycznych (przypominanie o tym, że zawory te działają automatycznie i nie należy ich stosować jak zaworów typu włącz-wyłącz, a więc należy stosować ustawienia pośrednie, a nie maksymalne i minimalne);
 - sposobu korzystania z grzejników (pozostawianie grzejników w czystości, nie osłanianie ich np. zasłonami, zabudową, meblami; nie korzystanie z grzejników jako suszarek do ubrań czy ręczników).

6. Każdorazowo przy wykonywaniu remontów budynku należy rozważyć możliwość wykonania dalszych usprawnień termomodernizacyjnych. Do tych prac należą:

- docieplenie daszków lukarn;
- docieplenie połaci dachowych w pomieszczeniach użytkowych na poddaszu;
- docieplenie podłóg na gruncie,
- wymiana lub docieplenie drzwi wejściowych do piwnicy.

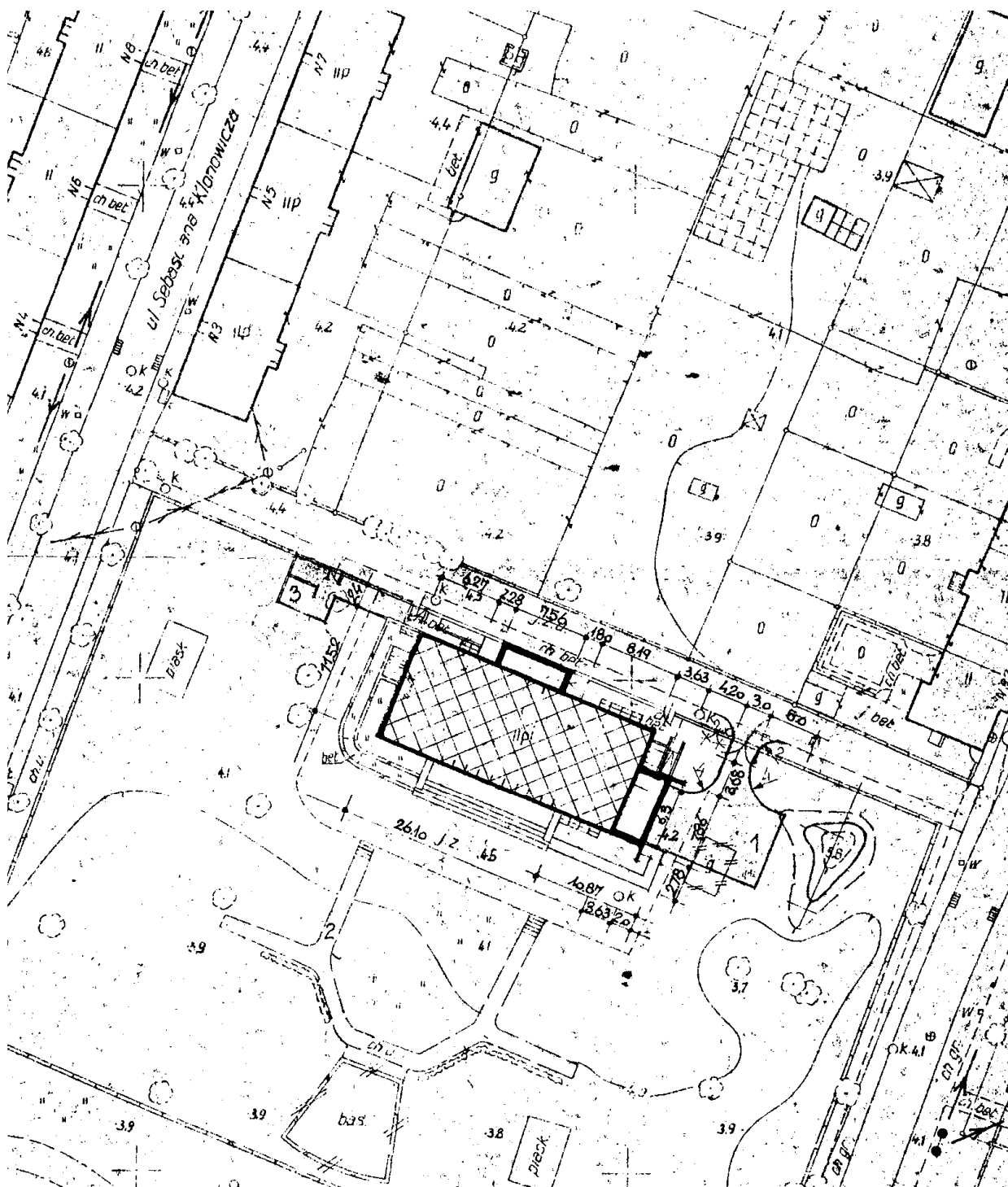
Powyższe elementy nie zostały objęte audytem, gdyż są one nieopłacalne z ekonomicznego punktu widzenia tzn. nakłady na tego typu ulepszenia są wysokie w stosunku do możliwych do osiągnięcia oszczędności kosztów ciepła.

7. Stosowane w termomodernizacji technologie oraz materiały muszą być dopuszczone do stosowania w Polsce przez uprawnione do tego instytucje.

8. Dla proponowanych w audycie energetycznym rozwiązań budowlanych należy sporządzić dokumentację projektową oraz uzyskać pozwolenia na budowę wg zasad określonych przepisami Prawa Budowlanego.

9. Roboty termomodernizacyjne powinny być zaprojektowane i wykonane przez osoby uprawnione zgodnie z przepisami Prawa Budowlanego.

Plan sytuacyjny

Uproszczona dokumentacja techniczna budynku

Załącznik 3

Obliczenia zapotrzebowania na ciepło do ogrzewania dla stanu istniejącego

Miesiąc m	Średnia miesięczna temp. powietrza zewn. ¹⁾ $\theta_{e,a}$ [°C]	Liczba godzin w m-cu ²⁾ t_M [h/m-c]	Obliczenio- wa temp. wewn. $\theta_{int,1H}$ [°C]	Całkowity współ. przenoszenia ciepła przez przenikanie $H_{tr,I}$ [W/K]	Całkowita ilość ciepła przenoszona przez przenikanie w n-tym miesiącu $Q_{tr,I,n}=H_{tr,I}(\theta_{int,1H}-\theta_{e,a})t_M$ 3,6·10 ³ [GJ/m-c]	Współ. przenoszenia ciepła przez wentylację $H_{ve,I}$ [W/K]	Całkowita ilość ciepła przenoszona przez wentylację w n-tym miesiącu $Q_{ve,I,n}=H_{ve,I}(\theta_{int,1H}-\theta_{e,a})t_M$ 3,6·10 ³ [GJ/m-c]	Całkowita ilość ciepła przenieszonego w n-tym miesiącu $Q_{H,ht,I,n}=Q_{tr,I,n}+Q_{ve,I,n}$ [GJ/m-c]	Miesięczne zyski ciepła od promieniowania słonecznego ³⁾ $Q_{sol,H,I,n}$ [GJ/m-c]	Miesięczne wewn. zyski ciepła $Q_{int,H,I,n}$ [GJ/m-c]	Całkowite zyski ciepła w n-tym miesiącu $Q_{H,gn,I,n}=Q_{sol,H,I,n}+Q_{int,H,I,n}$ [GJ/m-c]	Stosunek całkowitych zysków ciepła do całkowitej wymiany ciepła w n- tym m-cu $\gamma_{H,I,n}=Q_{H,gn,I,n}/Q_{H,ht,I,n}$ [-]	Współ. wykorzystania zysków ciepła w n-tym m-cu $\eta_{H,gn,I,n}$ [-]	Zapotrzebowanie na ciepło do ogrzewania i wentylacji w n-tym miesiącu roku $Q_{H,nd,I,n}=Q_{H,ht,I,n}-\eta_{H,gn,I,n}\cdot Q_{H,gn,I,n}$ [GJ/m-c]
	°C	s 10 ³ /m-c	°C	W/K	GJ/m-c	W/K	GJ/m-c	GJ/m-c	GJ/m-c	GJ/m-c	GJ/m-c	-	-	GJ/m-c
styczeń	2,0	2,6784	20	640,04	30,9	551,99	26,6	57,5	6,80	3,13	9,93	0,17	1,00	47,5
luty	1,2	2,4192	20	640,04	29,1	551,99	25,1	54,2	7,00	2,82	9,82	0,18	1,00	44,4
marzec	3,5	2,6784	20	640,04	28,3	551,99	24,4	52,7	13,00	3,13	16,13	0,31	1,00	36,6
kwiecień	7,7	2,5920	20	640,04	20,4	551,99	17,6	38,0	19,80	3,03	22,83	0,60	0,98	15,6
maj	9,2	1,7280	20	640,04	11,9	551,99	10,3	22,2	16,52	2,02	18,53	0,83	0,92	5,2
czerwiec		0		640,04	0,0	551,99	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00		1,00	0,0
lipiec		0		640,04	0,0	551,99	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00		1,00	0,0
sierpień		0		640,04	0,0	551,99	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00		1,00	0,0
wrzesień	14,0	0,8640	20	640,04	3,3	551,99	2,9	6,2	5,33	1,01	6,34	1,03	0,84	0,8
październik	8,7	2,6784	20	640,04	19,4	551,99	16,7	36,1	12,10	3,13	15,23	0,42	1,00	20,9
listopad	4,0	2,5920	20	640,04	26,5	551,99	22,9	49,4	6,00	3,03	9,03	0,18	1,00	40,4
grudzień	1,9	2,6784	20	640,04	31,0	551,99	26,8	57,8	5,00	3,13	8,13	0,14	1,00	49,7
e obliczeniowe zapotrzebowanie na ciepło do ogrzewania bez uwzględnienia sprawności systemu ogrzewania i przerw w ogrzewaniu (roczne zapotrzebowanie na energię użytkową do ogrzewania i wentylacji)												$Q_{col}=Q_{H,nd,I}=2Q_{H,nd,I,n}$ [GJ/rok]		261,1

Załącznik 4

Obliczenia zapotrzebowania na ciepło do ogrzewania dla optymalnego wariantu termomodernizacji

Miesiąc m	Średnia miesięczna temp. powietrza zewn. ¹⁾ $\theta_{e,n}$ [°C]	Liczba godzin w m-cu ²⁾ t_M [h/m-c]	Obliczenio- wa temp. wewn. $\theta_{int,LH}$ [°C]	Całkowity współ. przenoszenia ciepła przez przenikanie $H_{tr,l}$ [W/K]	Całkowita ilość ciepła przenoszona przez przenikanie w n-tym miesiącu $Q_{tr,Ln}=H_{tr,l}(\theta_{int,LH}-\theta_{e,n})t_M$ 3,6·10 ⁶ [GJ/m-c]	Współ. przenoszenia ciepła przez wentylację $H_{ve,l}$ [W/K]	Całkowita ilość ciepła przenoszona przez wentylację w n-tym miesiącu $Q_{ve,Ln}=H_{ve,l}(\theta_{int,LH}-\theta_{e,n})t_M$ 3,6·10 ⁶ [GJ/m-c]	Całkowita ilość ciepła przenieszonego w n-tym miesiącu $Q_{H,ht,Ln}=Q_{tr,Ln}+Q_{ve,Ln}$ [GJ/m-c]	Miesięczne zyski ciepła od promieniowania słonecznego ³⁾ $Q_{sol,H,Ln}$ [GJ/m-c]	Miesięczne wewn. zyski ciepła $Q_{int,H,Ln}$ [GJ/m-c]	Całkowite zyski ciepła w n-tym miesiącu $Q_{H,gn,Ln}=Q_{sol,H,Ln}+Q_{int,H,Ln}$ [GJ/m-c]	Stosunek całkowitych zysków ciepła do całkowitej wymiany ciepła w n- tym m-cu $\gamma_{H,Ln}=Q_{H,gn,Ln}/Q_{H,ht,Ln}$ [-]	Współ. wykorzystania zysków ciepła w n-tym m-cu $\eta_{H,gn,Ln}$ [-]	Zapotrzebowanie na ciepło do ogrzewania i wentylacji w n-tym miesiącu roku $Q_{H,nd,Ln}=Q_{H,ht,Ln}-\eta_{H,gn,Ln}Q_{H,gn,Ln}$ [GJ/m-c]	
		$\times 10^6$ m-c	°C	W/K	GJ/m-c	W/K	GJ/m-c	GJ/m-c	GJ/m-c	GJ/m-c	GJ/m-c	-	-	GJ/m-c	
styczeń	2,0	2,6784	20	397,93	19,2	551,99	26,6	45,8	6,80	3,13	9,93	0,22	1,00	35,9	
luty	1,2	2,4192	20	397,93	18,1	551,99	25,1	43,2	7,00	2,82	9,82	0,23	1,00	33,4	
marzec	3,5	2,6784	20	397,93	17,6	551,99	24,4	42,0	13,00	3,13	16,13	0,38	1,00	25,9	
kwiecień	7,7	2,5920	20	397,93	12,7	551,99	17,6	30,3	19,80	3,03	22,83	0,75	0,96	8,3	
maj	9,2	1,7280	20	397,93	7,4	551,99	10,3	17,7	16,52	2,02	18,53	1,05	0,86	1,8	
czerwiec		0		397,93	0,0	551,99	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00		1,00	0,0	
lipiec		0		397,93	0,0	551,99	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00		1,00	0,0	
sierpień		0		397,93	0,0	551,99	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00		1,00	0,0	
wrzesień	14,0	0,8640	20	397,93	2,1	551,99	2,9	4,9	5,33	1,01	6,34	1,29	0,74	0,2	
październik	8,7	2,6784	20	397,93	12,0	551,99	16,7	28,8	12,10	3,13	15,23	0,53	1,00	13,6	
listopad	4,0	2,5920	20	397,93	16,5	551,99	22,9	39,4	6,00	3,03	9,03	0,23	1,00	30,4	
grudzień	1,9	2,6784	20	397,93	19,3	551,99	26,8	46,1	5,00	3,13	8,13	0,18	1,00	37,9	
e obliczeniowe zapotrzebowanie na ciepło do ogrzewania bez uwzględnienia sprawności systemu ogrzewania i przerw w ogrzewaniu (roczne zapotrzebowanie na energię użytkową do ogrzewania i wentylacji)												$Q_{col}=Q_{H,nd,1}+2Q_{H,nd,1n}$ [GJ/rok]			187,3